

Verksamhetsberättelse 2022

Rapportperiod: 2022-12-31 Organisation: Överförmyndarnämnden

2023-02-27

Händelser av väsentlig betydelse

Flytt

Överförmyndarförvaltningen flyttade i september 2022 till nya lokaler i stadshuset vilket medför en besparing för Västerås stad på drygt 1 mnkr och 0,1 mnkr för överförmyndarnämnden.

2023-02-27

Uppföljning av ekonomi

Ekonomisk analys

Kontostruktur	Utfall Jan - Dec 2022	Budget Jan - Dec 2022	Avvikelse Utf-Bud Jan - Dec 2022	Budget 2022	Aktuell prognos 2022	Avvikelse Bud - Prog 2022
Bidrag	362	500	-138	500	362	-138
Övriga intäkter	2 534	2 850	-316	2 850	2 563	-287
Summa Intäkter	2 896	3 350	-454	3 350	2 925	-425
Arbetskraftskostnad	-15 188	-16 550	1 361	-16 550	-15 575	975
Lokalhyror & övr fastigh.kostn	-1 106	-1 126	20	-1 126	-1 131	-5
Övriga kostnader	-2 075	-1 474	-601	-1 474	-2 144	-670
Summa Kostnader	-18 370	-19 150	780	-19 150	-18 850	300
Verksamhetens nettokostnader	-15 475	-15 800	325	-15 800	-15 925	-125
Verksamhetens resultat	-15 475	-15 800	325	-15 800	-15 925	-125
Resultat efter finansiella poster	-15 475	-15 800	325	-15 800	-15 925	-125
Årets resultat	-15 475	-15 800	325	-15 800	-15 925	-125

Utfall för intäkter blev lägre än budgeterat till följd av lägre arvodeskostnader och kostnader för ensamkommande barn. Motsvarande minskning ses på utgiftssidan.

Arbetskraftskostnaden visar ett överskott som till största delen beror på en vakant heltidstjänst och långtidssjukskrivningar. En mindre avvikelse hänförs till arvoden till ställföreträdare.

Underskott för övriga kostnader beror på en licenskostnad för en ny redovisningstjänst samt utbildning för ställföreträdare och personal.

2023-02-27

Uppföljning av mål

Kund

Kund: Vi har nöjda kunder och invånare

Bedömning

Kommentar:

Kundperspektivet följs upp med två framgångsfaktorer varav den ena är kopplad till ställföreträdare och den andra till huvudmän. Överförmyndarnämnden har uppnått målen för samtliga nyckeltal som är kopplade till framgångsfaktorerna.

Under år 2022 har överförmyndarförvaltningen satsat på ökad utbildning och kontakt med ställföreträdare genom följande insatser. Tillgänglighet har varit ett prioriterat område.

- Två större utbildningstillfällen har arrangerats med extern föreläsare dit samtliga ställföreträdare bjudits in.
- Nytt koncept med fysiska träffar med frågestund för alla externa ställföreträdare varannan månad lanserades.
- Telefontider har införts för möjlighet med direktkontakt med handläggare.

Nyckeltalen för 2022 visar att såväl ställföreträdarnas nöjdhet med vårt bemötande och andel som upplever oss tillgängliga har ökat.

För att stärka huvudmännens ställning infördes en ny rutin under 2022 som innebär att samtliga huvudmän får information om verkställd granskning varje år. För första gången genomfördes en enkät riktad till huvudmän som visade ett resultat över det mål vi satt.

Nyckeltal	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2022
Andel nöjda ställföreträdare med bemötande	91%	92%	95%	92%
Våra kunder upplever oss tillgängliga, andel %	64%	69%	77%	75%
Våra huvudmän förstår vilket uppdrag ställföreträdaren har, andel (%)			79%	70%
Våra huvudmän är nöjda med hur deras ställföreträdare utför sitt uppdrag, andel (%)			85%	75%

2023-02-27

Kvalitet

Kvalitet: Vi har rätt kvalitet i våra verksamheter och levererar rätt resultat

Bedömning

Kommentar:

Kvalitetsperspektivet följs upp med två nyckeltal som är kopplade till framgångsfaktorn vi har hög rättssäkerhet och effektiva processer.

För nyckeltalet andel granskade årsräkningar har överförmyndarnämnden granskat 99 procent av årsräkningarna där målet varit 100 procent. Det är ett fåtal årsräkningar som inte hunnit granskats innan den sista september. Skälet till att de inte hunnit granska är att årsräkningarna kommit in sent och att kompletteringar har behövt hämtas in.

Per den sista december 2022 har ingen kritik riktats mot nämnden från Länsstyrelsen eller Justitieombudsmannen. Länsstyrelsen genomförde ett tillsynsbesök hos överförmyndarnämnden i oktober 2022 men rapporten för besöket är i skrivande stund inte klar.

Nyckeltal	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2022
Granskade redovisningar per den sista september, andel %	100%	100%	99%	100%
Kritik från Länsstyrelsen och Justitieombudsmannen, antal	0	2	0	0

Medarbetare

Medarbetare: Vi har engagerade medarbetare med rätt kompetens

Bedömning

Kommentar:

För medarbetarperspektivet har överförmyndarnämnden ett nyckeltal vilket är medarbetarindex. Överförmyndarnämndens har nått målet för nyckeltalet varför perspektivet får anses vara helt uppfyllt.

Överförmyndarförvaltningen gör sedan januari 2022 löpande medarbetarundersökningar via anonyma enkäter i egen regi. Fram till den sista september 2022 har svaren i enkäten varit positiva. Arbetsbelastningen upplevs dock som hög och det genomsnittliga svaret ligger omkring 80 på en skala där 1 motsvarar en arbetsbelastning som upplevs som hållbar och 100 motsvarar en arbetsbelastning som upplevs som ohållbar.

2023-02-27

Västerås stads medarbetarundersökning visar en ökning på total HME från 62 procent till 83 procent. Den största ökningen rör antalet ambassadörer som ökade med 69 punkter från minus 31 till plus 38. Samtliga resultat av medarbetarundersökningen kan definieras som styrkor (grönt resultat) förutom arbetsbelastning som visar ett lågt värde (rött resultat).

Nyckeltal	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2022
Hållbart medarbetarengagemang (HME) - Totalt (alla)		62%	83%	78%

Ekonomi

Ekonomi: Vi har ekonomi i balans

Bedömning

Kommentar:

För ekonomiperspektivet har överförmyndarnämnden ett nyckeltal vilket är budgetavvikelse. Överförmyndarnämndens resultat för 2022 är + 325 tkr vilket innebär att målet uppnåtts.

Nyckeltal (inkl. mål)	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Mål 2022
Budgetavvikelse ackumulerat för vald period, tkr	1 706	5	325	0

2023-02-27

Uppföljning av strategiska utvecklingsområden

Modern organisation

Modern organisation

Digitala arbetsätt

Ökad digitalisering bidrar till högre kvalitet och effektivitet i den offentliga förvaltningen. I juni 2022 införde överförmyndarförvaltningen en ny digital tjänst för inlämning av årsräkningar. Överförmyndarförvaltningen tar emot runt 1 400 årsräkningar varje år och en förhoppning är att en majoritet av ställföreträdarna kommer välja att lämna in redovisningen digitalt. I dagsläget lämnas alla årsräkningar, inklusive stora mängder verifikat, in i pappersform. En E-tjänst är därför ett stort steg mot en mer modern organisation.

En attraktiv arbetsgivare och en god arbetsmiljö

I syfte att främja en god arbetsmiljö och uppfylla målet som attraktiv arbetsgivare genomför överförmyndarförvaltningen anonyma medarbetarundersökningar varje månad. Resultatet från enkäten följs upp varje månad på nämndsammanträde, arbetsplatsträff samt på facklig samverkan.

Förvaltningen har också arbetat för att främja delaktighet och inflytande bland medarbetarna. Bland annat har det införts obligatoriska punkter på arbetsplatsträffarna där koncernövergripande information samt information från överförmyndarnämnden tas upp och diskuteras. Det har också formulerats tydliga syften och mål med arbetsplatsträffarna.

Skola först

I april 2022 hade överförmyndarförvaltningen en samverkansträff med socialkontor barn och ungdom. Syftet var främst att öka medarbetarnas kunskap gällande anmälningskyldigheten enligt 14 kap. 1 § socialtjänstlagen. Rutiner gällande orosanmälan kommer att arbetas fram på förvaltningen för att säkra att barn och familjer som kan behöva stöd från socialtjänsten uppmärksammas och aktualiseras hos rätt instans. Det bidrar till målet att alla barn och ungdomar i Västerås ska känna tillit till samhället och se ljus på sin framtid.

Hållbar stad

Överförmyndarförvaltningen samarbetar med civilsamhället och andra samhällsaktörer för att skapa bättre förutsättningar för ställföreträdare och huvudmän, vilket bidrar till ökad tillit till samhället.

Överförmyndarförvaltningen arbetade under 2022 med öka samarbetet med Västerås god man och förvaltarförening för att stärka ställföreträdarna i deras uppdrag och för att ta del av synpunkter för att utveckla verksamheten. Representanter från överförmyndarförvaltningen har deltagit på föreningens möten två gånger under året.

2023-02-27

Överförmyndarförvaltningen genomförde under våren 2022 en workshop för att öka förvaltningens kunskap om hedersrelaterat våld och förtryck. Workshopen syftade till att ge handläggarna bättre förutsättningar att vid vår tillsyn uppmärksamma tecken på hedersrelaterat våld och förtryck. Personer med intellektuell funktionsnedsättning, som är en relativt stor del av vår målgrupp, är i sammanhanget en särskilt sårbar och svårupptäckt målgrupp och en hög kunskapsnivå hos handläggarna är därför viktig.

2023-02-27

Uppföljning av uppdrag i årsplan 2022

Uppdragen i Årsplan 2022 fastställdes av Kfm 2021-10-28 (diarienumr: 2021/00277).

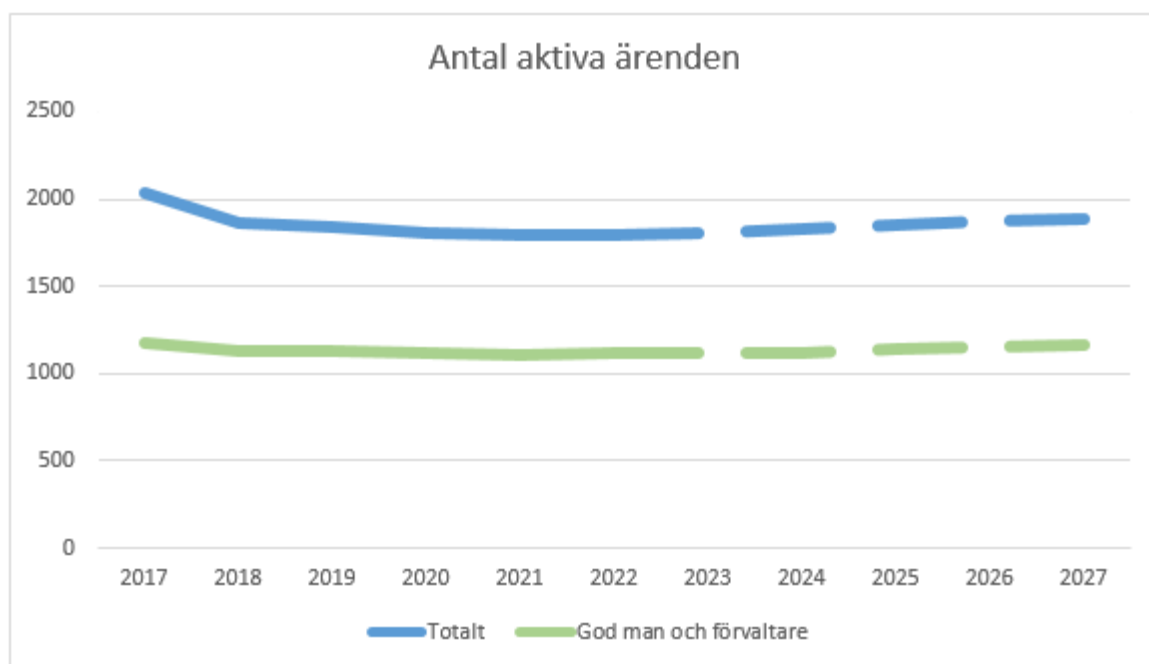
Uppdrag/Åtgärd	Status	Färdiggrad
Uppdrag 7 - Samordna utlokalisering av tjänster till stadsdelar och serviceorter		
Senaste kommentar (2022-12-31): Överförmyndarnämnden flyttade till Stadshuset den 26 september 2022.		

2023-02-27

Översikt över verksamhetens utveckling

Under år 2022 har antalet aktiva ärenden ökat med 40 st. Det motsvarar en förväntad höjning av kostnader för arvoden med 0,2 mnkr i arvodeskostnader.

Minskningen under de senaste fem åren beror på att många ensamkommande barn blivit myndiga samt att ny lagstiftning om anhörigbehörighet och framtidfullmakt trätt i kraft.

Totalt antal aktiva ärenden samt totalt antal godmanskap enligt 11:4 föräldrabalken och förvaltarskap enligt 11:7 föräldrabalken per den 31 december respektive år. 2022 avser antal per den 31 augusti. Prognos från 2023.

Rekrytering

Under 2022 har rekrytering varit ett prioriterat område. Förutom de vanliga rekryteringsåtgärderna genomfördes följande:

- 50 föreningar i Västerås har kontaktats.
- Överförmyndarförvaltningen inledde under 2022 ett samarbete med individ- och familjeförvaltningen och vård- och omsorgsförvaltningen kring gemensamt informationsmaterial om de kommunala frivilliguppdragen.
- Två rekryteringskampanjer i sociala medier.
- Två annonser i dagstidningar.
- 370 anhöriga gode män har tillfrågats om de vill åta sig fler uppdrag. Tre har tackat ja.

2023-02-27

- Överförmyndarförvaltningen deltog i december på 65 + mässa.

Åtgärderna har haft viss effekt men överförmyndarförvaltningen har fortfarande 70 ärenden som står i kö för ny god man eller förvaltare. Antalet vakanta ärenden har ökat konstant sedan 2017.

Omorganisation

I oktober 2022 fick överförmyndarnämnden information om att verksamheten skulle omorganiseras till den 1 januari 2023. Under hösten har mycket tid ägnats åt uppdatering av mallar, blanketter, broschyrer samt digitalt och tryckt material.

Utifrån Länsstyrelsens granskning 2021 beslutade nämnden om en åtgärdsplan som var planerad att slutföras i december 2022. Eftersom arbetet med omorganisationen tagit tid i anspråk har åtgärdsplanen kunde inte slutföras och ny tid för återrapportering har flyttats till november 2023.

Under granskningsperioden januari - september genomförs inga andra arbetsuppgifter än nödvändig handläggning och granskning. Utvecklingsarbete och annat arbete är förlagt till perioden oktober till december. I september startade förvaltningen upp fyra utvecklingsgrupper men med anledning av omorganisationen under inget arbete utförs under perioden. Planerade åtgärder kommer att flyttas fram till september 2023.

2023-02-27

Förväntad utveckling

Ställföreträdarutredningen (SOU 2021:36)

Betänkandet från ställföreträdarutredningen publicerades i maj 2021. Betänkandet tar upp flera stora förändringar inom överförmyndarområdet. Om förslagen genomförs kommer det ha en stor betydelse för verksamheterna. Vissa av förändringarna föreslogs gälla från och med den 1 januari 2023. Det är i dagsläget oklart när en proposition kan läggas fram.

Arvodeskostnader

Arvoden till ställföreträdare styrs av prisbasbeloppet. Höjningen av prisbasbeloppet år 2023 är den högsta på cirka 40 år. Höjningen påverkar arvoden hänförliga till uppdrag utförda under 2023 och som till största delen betalas ut 2024. Med nuvarande arvodesriktlinjer och antal ärenden innebär det en ökad kostnad med 0,42 mnkr nästa år.

Milersättning höjs från dagens 18,5 per mil till 25 kronor per mil och innebär en mindre kostnadsökning på 0,01 mnkr för nästa år.

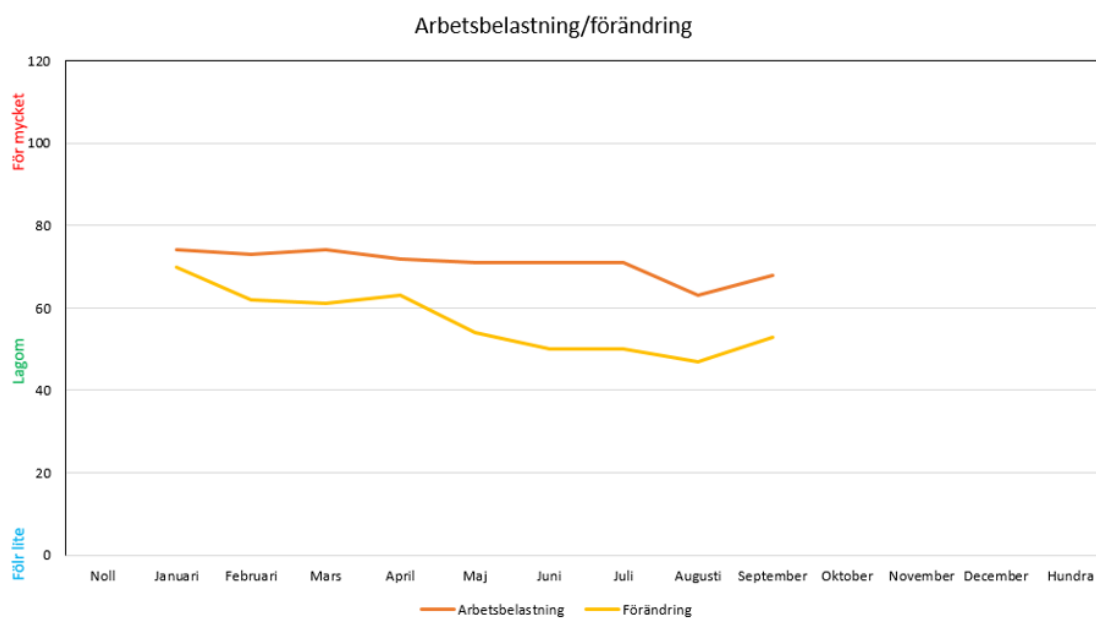
Brist på ställföreträdare

Överförmyndarnämnden förväntas ha en fortsatt brist på ställföreträdare under 2023. Under 2022 har ett flertal aktiviteter genomförts för att rekrytera ställföreträdare men behovet är fortfarande större än tillgången. En viktig del för att kunna rekrytera ställföreträdare bedöms varar att höja arvodesnivåerna.

2023-02-27

Väsentliga personalförhållanden

Medarbetarna på överförmyndarförvaltningen har upplevt en hög arbetsbelastning under våren. Arbetsbelastningen beror dels på granskningsarbetet som alltid är förlagt till våren, dels till stor del på grund av långtidsfrånvaro som inte har kunnat ersättas med vikarie.

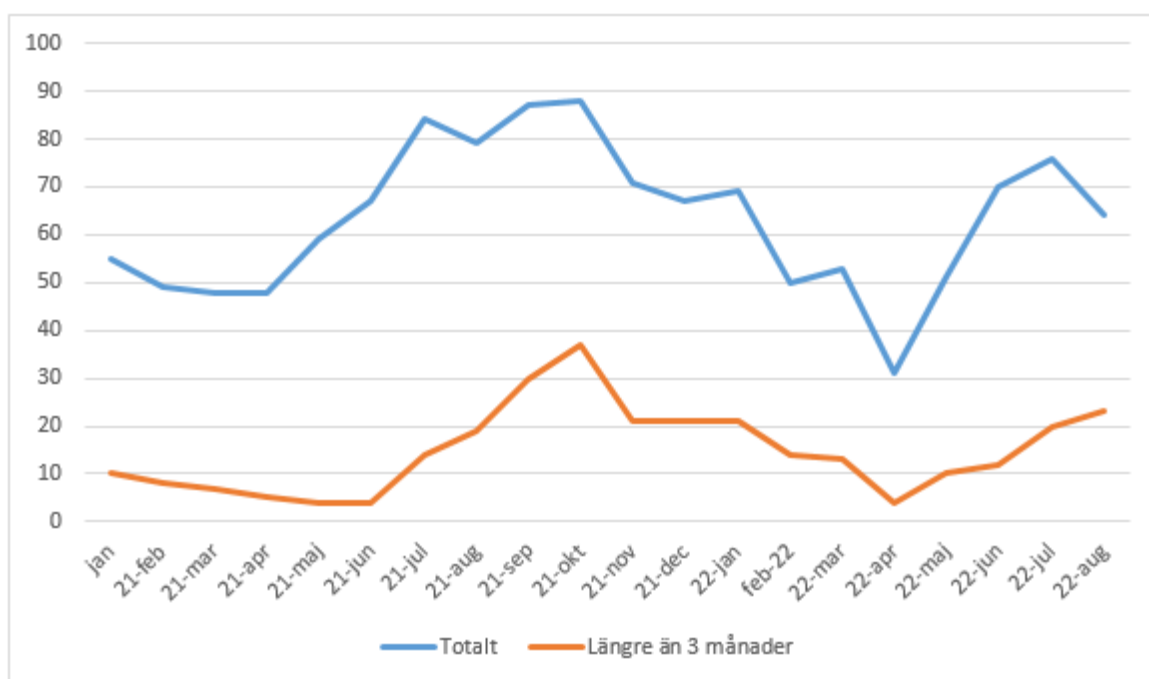

2023-02-27

Uppföljning av internkontrollplan

Brist på ställföreträdare

Överförmyndarnämnden följer månadsvis upp antalet ärenden där överförmyndarförvaltningen söker ställföreträdare samt där det tagit mer än tre månader att rekrytera en ställföreträdare. Under de första fyra månaderna av året minskade antalet ärenden för att sedan öka de senaste fyra månaderna. Den ökning vi sett under de senaste fyra månaderna beror till stor del på att några ställföreträdare med många uppdrag begärt sig entledigade. Överförmyndarnämnden ser ett fortsatt stort behov att arbeta med rekrytering av ställföreträdare.

Bristande tillsyn

Med anledning av den kritik Länsstyrelsen riktade mot överförmyndarnämnden i rapporten från det tillsynsbesök som de genomförde i december 2021 fokuserade överförmyndarförvaltningen egenkontrollen till barnakter. Av totalt 740 akter har överförmyndarförvaltningen gått igenom knappt 500 akter. Vid genomgången har överförmyndarförvaltningen bland annat uppmärksammat följande:

- Barn får försäkringsutbetalning på grund av förälders dödsfall, men bouppteckning begärs inte in och vi bevakar inte dödsboet.
- Barn ärver över 8 prisbasbelopp, del av fast egendom eller bostadsrätt, men vi missar att förmyndarna därmed ska börja redovisa

2023-02-27

- Förmyndarna befrias från att lämna årsräkning, men detta följs inte upp.
 - Barnet är dödsbodelägare i bristbo där fast egendom finns. Vi missar att bevaka dödsboet
- Överförmyndarförvaltningen kommer att gå igenom resterande barnakter samt ta fram en checklista avseende barnärenden för att liknande missar inte ska ske i framtiden.

Hot och våld

Under år 2022 har tre ställföreträdare begärt sig entledigad på grund av hot. I ytterligare ett ärende har en ställföreträdare hotats och polisanmälan har gjorts. Ställföreträdaren har dock velat kvarstå. Ställföreträdaren har i det fallet fått erbjudande om personlarm i enlighet med förvaltningens rutiner.

Långa handläggningstider

Överförmyndarnämnden följer månadsvis upp handläggningstider för nya ärende samt granskning av förteckningar och årsräkningar. Inga avvikelser har noterats i samband med dessa kontroller.

2023-02-27

Synpunktshantering

Samtliga klagomål och synpunkter som kommer in till överförmyndarnämnden ska diarieföras i verksamhetssystemet Ciceron. Det finns däremot brister då rutinen inte tillämpas i den omfattningen den ska. Åtgärder kommer att vidtas under 2023 för att säkerställa att rutinen följs i större utsträckning.

De klagomål som kommit in och diarieförts har främst rört att förvaltningen är svår att få tag på samt att mailsvar uteblivit. Med anledning av klagomålen kring att förvaltningen är svår att komma i kontakt med har förvaltningen infört telefontider och direktnummer till handläggare finns numer tillgängliga på vår hemsida.